

lille Smule Lys op, idet det dog ser ud til, at selv om Dagsordenen bliver vedtagen, hvad jeg ikke betvivler, vil det dog ikke straks betyde en Standsning af disse Love, som vi hidtil have behandlet; i alt Fald vil den ærede Minister ikke paatage sig Ansvar for derfor. Se Sagen er denne: dersom vi nu kunde tro, at Landstinget havde lige saa stor Kærlighed til disse Love som vi, saa var der ingen Ulykke sket, for saa vilde Landstinget sige: vi behandle disse Love, og kunne vi saa ikke komme til andet Resultat, saa have vi en Brændevinsskat og sige: giv os den, for at I til Gengæld kunne faa Toldloven, og der er jo mange Folketingsmænd af Reformpartiet, som have sagt, at de nok kunde tænke sig det Tilfælde, at de kunde gaa med til en Brændevinslov. Og jeg skal for mit Vedkommende sige, at kunne vi faa en god Toldlov uden Brændevinsskatten, ønsker jeg den heller ikke nu; det er kun i det Tilfælde, at vi ikke kunne faa en Toldlov paa anden Maade — og det har jeg befrygtet — at jeg ønsker en Brændevinsskat nu. Men Sagen er den, at Landstinget har længe ønsket en Dør, hvorigenem det kunde slippe bort fra disse Love, der er blevet lagt et Pres paa dem fra deres Vælgere, og vel ogsaa et Pres her fra Folketinget, skønt de ikke altid respektere Folketinget saa meget; de have derfor været i en Klemme, og det er denne Klemme, som Flertallet her tilsyneladende gør sit til at hjælpe dem ud af, idet Flertallet aabner en Dør for dem til at smutte igennem og komme bort. Imidlertid kan der maaske være Haab om, at det ikke sker saaledes, og sker det ikke, er der ingen Ulykke sket, og dersom Reformpartiet kan manøvrere paa en saadan Maade, at det kan faa Landstinget i Tale om disse 3 Love, og vel at mærke faa det i Tale med noget Udbytte, vil jeg sige, at saa maa ingen tro, at min Agtelse for Reformpartiet er tagen af, men den er snarere stegen, idet jeg vil sige, at trods Partiets lidt forkerte Taktik, manøvrerer det i saa Fald godt alligevel og naar et godt Resultat til Slutning, og det ønsker jeg, og det tror jeg, vi alle ønske.

Svensen: Jeg skal ogsaa kun komme med nogle enkelte Bemærkninger og forsøge at fatte mig i nogenlunde Korthed. Til det ærede Medlem for Ringkøbing skal jeg sige nogle faa Ord. Han søgte jo i sit Foredrag i Gaar her i Salen at anstille den samme Beregning, som jeg havde forsøgt forleden Dag med Hensyn til det fore-

liggende Toldlovsforslags Virkninger paa Forbruget for den almindelige Landarbejder eller Husmand paa Landet, og det Resultat, som han kom til, var jo paa enkelte Punkter ikke væsentlig forskelligt fra, hvad jeg var kommen til. Han kom jo ogsaa til det Resultat, at den Skat, som den almindelige fattige Befolkning paa Landet vilde spare efter det foreliggende Forslag paa Kaffe, Ris, Petroleum og Salt, vilde blive mellem 4 og 5 Kr. aarlig, og det var jo det samme Resultat, som jeg var kommen til i mine Undersøgelser. Men saa kom han jo ganske vist til nogle meget større Udgiftsposter, idet han har faaet ud, at Tobaksforbruget skulde være 8 Pund pr. Familie, hvorimod jeg efter de Regnskaber, jeg har gennemgaaet, kun har faaet 6 Pund. Men det er jo ikke det væsentligste, det er jo Brændevinsskatten, som er det væsentligste, det er den, som spiller den største Rolle, og der regnede det ærede Medlem saa med et aarligt Gennemsnitsforbrug af 52 Potter pr. Husmands- og Arbejderfamilie og med en Skat paa 25 Øre, som Regeringen har foreslaaet. Nu har det ærede Medlem for Bælum (J. H. Jensen) allerede sagt, at der er jo ingen af os, som vil gaa med til en saa høj Brændevinsskat; vi have jo tænkt os den noget og ikke saa lidt mindre, og saa bliver Forholdet ikke saa lidt anderledes.

Men jeg vil ogsaa gerne bede enhver især af de ærede Medlemmer tænke sig om, hvorvidt dette Tal for Forbruget af Brændevin holder Stik i den Kreds, hvori han lever og virker, og jeg vil spørge ærede Medlemmer i denne Sal, om de med Haanden paa Hjertet tør sige: Ja, det stemmer akkurat med vore Iagttagelser, vore Husmænd og Arbejdere derhjemme, hvor vi ere kendte, og hvor vi virke, have netop et saadant Brændevinsforbrug af nogle og halvtredsindstyve Potter om Aaret. Jeg tror ikke, at de ville kunne gøre det. Jeg har lagt Mærke til, at overalt hvor jeg har færdedes her i Landet — og jeg har maaske færdedes lige saa meget blandt Arbejdere og Husmænd som det ærede Medlem og kender deres Kaar lige saa godt — have vi i alt det Arbejde, som jeg særlig har været med til at gøre for Ædruelighedens Fremme, haft den største Tilslutning netop blandt Arbejdere og Husmænd, netop fra de fattiges og ubemidlede Side, medens de velhavende og rige have holdt sig mere fornemt tilbage. Det er netop den fattige og ubemidlede Befolkning, som i højeste Gråd har indset det unyttige og forkerte i at ødelægge sine Penge til den